

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
27/03/2012
EIXIDA NÚM. 20348

Agència Valenciana de Salut
Ilmo. Sr.
Misser Mascó, 31
VALENCIA - 46010 (València)

=====
Ref. queixa núm. 1200200
=====

Assumpte: exclusió del valencià.

Il·lm. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els fets i les consideracions següents:

- “Que tots els cartells informatius i la retolació interior del centre de salut de Montcada (València) estan redactats, exclusivament, en castellà, la qual cosa incompleix la legislació sobre la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.
- Que tot el que ha estat relacionat més amunt ho va posar en coneixement de l'esmentat centre de salut el dia 19 de desembre de 2011, i que fins a la data de formular la seua queixa davant esta institució no ha obtingut cap resposta a la seua reclamació”.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de l'Agència Valenciana de Salut (Direcció General d'Avaluació, Qualitat i Atenció al Pacient) donava compte del següent:

“... 1. Amb data 22 de desembre es va registrar la seua Queixa en el SAIP del Departament de Salut, i va ser contestada el 24 de gener pel Director d'Atenció Primària. En esta carta se li comunicava la intenció de traslladar el tema a la Direcció Econòmica del Departament per a resoldre-ho.

2. Des d'este Servici es va instar a la Direcció Econòmica perquè adoptara les mesures oportunes per a fer efectiva la cooficialitat d'ambdós llengües en la cartelleria del CS de Montcada”.

Una vegada conclosa la tramitació ordinària de la queixa resollem l'expedient amb les dades que hi consten, per la qual cosa li demane que considere el arguments que li expose tot seguit i que constitueixen els fonaments de la Resolució amb què concloem:

En primer lloc, hem de dir que esta institució és conscient de l'esforç econòmic que comporta, sobretot per als ajuntaments, configurar pàgines web oficials, emetre impresos, fullets i publicitat institucional, retolació viària, o de servicis públics, etc. en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, i que, de vegades, esta actuació és endarrerida davant necessitats més urgents com ara els servicis socials, la dependència, els menors, els ancians, l'educació o petites infraestructures.

No obstant això anterior, el Síndic de Greuges, alt comissionat dels drets fonamentals dels valencians, recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en el títol II de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, no pot deixar de fer una reflexió sobre l'adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans i la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

Hem de prendre com a punt de partida el manament establert en l'article 3r de la nostra Constitució, que disposa que el castellà és la llengua oficial de l'Estat i, al seu torn, assenyala que la resta de llengües espanyoles seran també oficials en les comunitats autònomes respectives, de conformitat amb els respectius estatuts.

Així, la nostra norma fonamental fa ressaltar la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya, com a patrimoni cultural que haurà de ser objecte d'especial protecció i respecte.

En connexió amb el que disposa la Constitució espanyola, l'article 5é de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana encomana a la Generalitat Valenciana garantir l'ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, i d'esta manera s'hi instaura un règim de bilingüisme que imposa als poders públics del territori autòmic o local l'obligació de conèixer i utilitzar les dos llengües oficials, sense que pugua prevaldre l'una sobre l'altra.

La Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dictada com a desplegament del que disposa l'Estatut d'autonomia, estableix, en l'article 2n, que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat Valenciana i de l'Administració pública, com també de la local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenen.

Amb tot això, no hi ha dubte sobre la manifesta obligació de les administracions públiques, tant autonòmiques com locals, d'adequar, des d'un punt de vista lingüístic, les vies o els mitjans de comunicació amb els administrats, i facilitar les relacions mútues a través de l'efectiva i real implantació d'un règim de

cooficialitat d'ambdues llengües, tal com estableix tant la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià.

Esta cooficialitat ha de quedar palesa en totes les manifestacions de l'Administració pública i ha de bandejar qualsevol forma de discriminació lingüística.

D'altra banda, el Decret 145/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat, regula la senyalització de les vies de comunicació, les instal·lacions i els servicis públics en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, amb el propòsit de fer efectiva la recuperació del valencià en estos àmbits.

Este mateix Decret, en la disposició final primera, autoritza a la que aleshores es denominava Conselleria d'Educació i Ciència, a dictar les disposicions necessàries per al seu acompliment i, en este sentit, l'Ordre d'1 de desembre de 1993 sobre l'ús de les llengües oficials en la toponímia, la senyalització de les vies de comunicació i en la retolació dels servicis públics en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana estableix en l'article primer que: "El criteri general d'ús de les llengües oficials a la Comunitat Valenciana en la senyalització de vies i servicis públics haurà d'atendre al predomini lingüístic establert en el títol cinqué de la Llei d'ús i ensenyament del valencià (...)"; i en l'art. 2 assenyalava que "(...) per mandat legal es requerisca la senyalització en les dues llengües, es donarà prioritat a una llengua o a l'altra segons el predomini lingüístic del territori en què s'ubique el senyal (...)".

La normativa vigent sobre l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i la LUEV, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació. Per això l'Administració pública valenciana, tant l'autonòmica com la local, està obligada a garantir la normalització lingüística, atorgar especial respecte i protecció al valencià, i estendre'n l'ús en tots els àmbits socials, a fi de superar la desigualtat que encara existix respecte del castellà, l'altra llengua oficial, de manera que en cas puga prevaler una llengua sobre l'altra; i esta obligació s'estén també a la retolació d'instal·lacions i oficines oficials, tal com hem dit.

De conformitat amb tot el que hem exposat més amunt, **SUGGERIM A LA CONSELLERIA DE SANIDAD (Agència Valenciana de Salut)**, que en pròximes retolacions, d'acord amb la seua disponibilitat pressupostària, les informacions i els serveis oferits i la retolació interior del Centre de Salut de Montcada, adopte les mesures que siguen necessàries perquè estiguen redactats en les dues llengües cooficials de la Comunitat valenciana, de manera que no puga prevaldre una llengua sobre l'altra, ja que allò que ha d'orientar a tots els poders públics autonòmics i locals és salvaguardar la llibertat d'opció lingüística i impulsar l'ús del valencià en tots els àmbits de la vida pública.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li recordem el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l'ús del valencià, d'acord amb el que hem indicat en el cos d'este escrit, la qual

cosa se li comunica perquè, en el termini d'un mes, ens remeta l'informe preceptiu en què ens ha d'indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana